

Vergaderjaar 2024–2025

21 501-33

Raad voor Vervoer, Telecommunicatie en Energie

Nr. 1108

**BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN BINNENLANDSE ZAKEN
EN KONINKRIJKSRELATIES**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 8 januari 2025

Hierbij bieden wij uw Kamer het verslag van de formele Telecomraad van 6 december 2024 in Brussel aan.

De Minister van Economische Zaken,
D.S. Beljaarts

De Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
F.Z. Szabó

Beleidsdebat over het digitale decennium

Het Hongaars voorzitterschap heeft tijdens de Telecomraad een beleidsdebat georganiseerd over het Europese beleidsprogramma voor het digitale decennium tot 2030 in aanloop naar de evaluatie van het programma in 2026. Het Hongaars voorzitterschap verzocht lidstaten te reflecteren op de noodzaak van een eventuele aanpassing van de doelstellingen van het beleidsprogramma en hoe de EU technologisch leiderschap en innovatie kan stimuleren. Daarnaast werd gevraagd te reflecteren op hoe standaardisatie hierbij een rol kan spelen en in hoeverre doelstellingen op het gebied van digitale infrastructuur in lijn kunnen worden gebracht met duurzaamheidsdoelstellingen.

Er was onder de lidstaten een brede overeenstemming over nut en noodzaak van de gezamenlijke lange termijn doelstellingen op het gebied van digitalisering. Ook was er onder lidstaten veel erkenning voor de toegevoegde waarde van het ondersteunende beleidsprogramma om de voortgang op de doelstellingen te monitoren en te stimuleren. Door veel lidstaten werd geconstateerd dat toenemende technologische ontwikkeling en veranderende geopolitieke machtsverhoudingen en maatschappijen dwingt tot reflectie over de doelstellingen van het programma. Een aantal lidstaten, waaronder Nederland, staat er voor open om na te denken over nieuwe of aangepaste doelstellingen in het programma. Bijvoorbeeld door nieuwe streefcijfers te formuleren die bijdragen aan Europees technologisch leiderschap of duurzame digitalisering.

In antwoord op hoe technologische innovatie en leiderschap kan worden versterkt in Europa hebben de lidstaten eenstemmig aangegeven het belang te zien van investeringen in AI, cloud en datacentra. Nederland gaf hierbij aan dat een sterke en toekomstgerichte Europese *promote* strategie voor digitale sleuteltechnologieën essentieel is.

Ten aanzien van duurzame digitalisering erkenden de meeste lidstaten dat energieverbruik van digitale infrastructuur en technologie waarschijnlijk zal toenemen, bijvoorbeeld door de ontwikkeling en gebruik van AI. Het belang om energie-efficiëntie in de digitale sector te stimuleren werd dan ook breed gezien door de lidstaten. Nederland wees ook op de kansen die digitalisering biedt voor verduurzaming, zoals het slimmer maken van ons energienet en de potentie van digitale technologieën zoals kwantum en fotonica om de digitale infrastructuur meer energie-efficiënt te maken.

Beleidsdebat over EU-coördinatie en verbetering van de doeltreffendheid van acties binnen de International Telecommunications Union (ITU)

Tijdens de Telecomraad organiseerde het Hongaarse voorzitterschap een lunchdebat over de EU-coördinatie en verbetering van de doeltreffendheid van acties binnen de ITU. Het Hongaars voorzitterschap vroeg de lidstaten om te reflecteren op de vraag hoe de EU de coördinatie tussen de lidstaten verder kan versterken om binnen de ITU een gezamenlijke en krachtige stem te waarborgen, met name bij politiek gevoelige discussies.

Bij het beleidsdebat gaf de plaatsvervangend secretaris-generaal van de ITU een algemene inleiding over het werk van de ITU. Hij gaf aan dat in de ITU duidelijk resultaat zichtbaar is van gezamenlijk optreden in EU-verband, bijvoorbeeld op het gebied van mensenrechten. Ook heeft de EU zich hard gemaakt dat de ITU Oekraïne ondersteunt bij het inventariseren en herbouwen van beschadigde en vernietigde telecommunicatie- en omroepinfrastructuur.

Nederland en meerdere andere lidstaten hebben tijdens het beleidsdebat waardering uitgesproken voor het werk van de ITU omdat standaardisatie een cruciale rol speelt in het vormgeven van de digitale wereld. Daarbij heeft Nederland aangegeven dat het goed zou zijn als meer Europese bedrijven, waaronder mkb'ers, actief deelnemen aan de activiteiten van de ITU. Nederland wil de deelname van bedrijven aan ITU-activiteiten vergemakkelijken en de invloed van de EU versterken, maar ziet geen noodzaak voor een nieuw coördinatiemechanisme en benadrukt het belang van goede nationale coördinatie.

Aannemen van de raadsconclusies «Agentschap van de Europese Unie voor Cyberbeveiliging (ENISA)»

Tijdens de Raad werden de Raadsconclusies over ENISA breed verwelkomd. Veel lidstaten zien dat de aankomende evaluatie van Cyber Security Act een goede mogelijkheid biedt om te reflecteren op het functioneren van cybercertificering, inclusief de noodzaak om het te simplificeren en versnellen. De Commissie heeft tijdens de Raad het belang om het omgevingsbewustzijn van de EU te versterken, in lijn met rapport van Niinisto over EU paraatheid, benadrukt. In de Geannoteerde Agenda¹ heb ik uw Kamer geïnformeerd over de hoofdlijnen van de Raadsconclusies. De Raadsconclusies zijn zonder wijzigingen aangenomen.²

Aannemen van de raadsconclusies «Witboek – «How to master Europe's digital infrastructure needs»»

Na een korte toelichting op de inhoud van de Raadsconclusies door het Hongaars voorzitterschap hebben veel lidstaten aangegeven tevreden te zijn met de gebalanceerde tekst. Lidstaten waren met name te spreken over het feit dat de tekst de belangen van consumenten en bedrijven, met name het mkb, vooropstelt en dat de tekst het belang van gezonde concurrentie voor investeringen benadrukt. Daarnaast vroegen meerdere lidstaten nog aandacht voor het beschermen van en het investeren in zeekabels. De Commissie gaf aan dat de EU op het gebied van digitale infrastructuur haar eigen pad moet bepalen en afhankelijkheden van derde landen moet afbouwen. Daarnaast gaf de Commissie aan dat recente kabelbreuken in de Oostzee het belang van weerbare zeekabels aantonen. De Raadsconclusies zijn unaniem aangenomen.³

Diversenpunt over betere regelgeving in het digitale domein

Nederland heeft tijdens de Raad een diversenpunt ingebracht over betere regelgeving in het digitale domein. Daarbij heeft Nederland voorgesteld om tijdens een toekomstige Telecomraad uitgebreider te spreken over betere regelgeving voor het mkb in het digitale domein. Tijdens de Raad voor Concurrentievermogen van 28 en 29 november jl. is gesproken over betere regelgeving in brede zin, hierover wordt uw Kamer parallel geïnformeerd via het verslag van de Raad voor Concurrentievermogen. In het verlengde van dat debat heeft Nederland voorgesteld om dit in een toekomstige Telecomraad ook specifiek voor digitale regelgeving te bespreken. Hierbij zouden lidstaten voorbeelden kunnen aandragen welke juridische definities in wetgeving op digital gebied niet met elkaar in overeenstemming zijn of AI-taalmodellen kunnen gebruiken om te kijken

¹ Kamerstuk 21 501-33, nr. 1096: Geannoteerde Agenda Telecomraad 6 december 2024.

² Raadsconclusies over het Agentschap van de Europese Unie voor Cyberbeveiliging (ENISA) 6 december 2024: <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-16527-2024-INIT/en/pdf>

³ Raadsconclusies over het Witboek – «How to master Europe's digital infrastructure needs» 6 december 2024: <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-16644-2024-INIT/en/pdf>

of er kansen zijn om regels samen te voegen of te vereenvoudigen. Dit voorstel heeft in de Raad brede steun gekregen van een groot aantal lidstaten en van de aanwezige Eurocommissaris Virkkunen.

Diversenpunt over het beschermen van kinderen online

Griekenland bracht een diversenpunt in over het beschermen van minderjarigen online. Griekenland presenteerde haar nieuwe strategie hierover, waarbij de nadruk lag op het tegengaan van verslavend ontwerp en informatie manipulatie, in het bijzonder op sociale media. Meerdere lidstaten, waaronder Nederland, ondersteunden het belang van dit onderwerp en riepen op tot Europese samenwerking om deze problemen tegen te gaan. Bij de Nederlandse inbreng is ook aandacht besteed aan de oproep van de motie van Nispen⁴, waarin Nederland wordt opgeroepen om samen met andere gelijkgestemde lidstaten op te trekken om kinderen op sociale mediaplatformen te beschermen.

Diversenpunt Kaderverdrag van de Raad van Europa inzake kunstmatige intelligentie en mensenrechten, democratie en de rechtsstaat

De Europese Commissie gaf een terugkoppeling over de ondertekening van het Kaderverdrag van de Raad van Europa inzake AI. De Commissie benadrukte dat zij zich, zoals vastgelegd in Raadsbesluit 2024/2218, zal inzetten voor het toewijzen van 27 stemmen aan de Unie in het verdragscomité. Als dat niet lukt zal het mogelijk zijn voor de lidstaten om naast de Unie ook partij te worden tot het verdrag.

Diversenpunt over de AI Action Summit

Frankrijk bracht een diversenpunt in over de AI Action Summit in Parijs in februari 2025. De top zal voortbouwen op de AI toppen in Bletchley Park (2023) en Seoul (2024). Frankrijk zal het aantal genodigde landen uitbreiden naar 93, inclusief een groot aantal landen uit het Mondiale Zuiden. De top zal in het teken staan van de kansen van AI, AI-innovatie, en de rol die AI kan spelen in het ondersteunen van duurzame ontwikkelingsdoelen. Een aantal lidstaten, waaronder Nederland, kon tijdens de Raad de Franse inzet ondersteunen en stelde uit te kijken naar deelname.

Overige Diversenpunten

Bij het **diversenpunt over roaming met EU kandidaat-lidstaten** heeft de Commissie aangegeven dat dit een belangrijk onderwerp voor hen is omdat er grote symbolische waarde vanuit gaat. Wel gaf de Commissie aan dat het proces zorgvuldig moet worden doorlopen om selectief winkelen op de interne markt te voorkomen. Oekraïne heeft een notificatie bij de Commissie gedaan, deze wordt in het eerste kwartaal van 2025 beoordeeld. Moldavië is goed op weg en notificeert naar verwachting in het tweede kwartaal van 2025 haar nationale wetgeving bij de Commissie. Het proces in Georgië verkeert nog in een vroeg stadium.

De Commissie heeft bij het **diversenpunt over de toekomst van de postsector** erop gewezen dat ze recent een studie naar de toekomst van de postsector met de Raad heeft gedeeld. In die studie worden vijf toekomstscenario's onderzocht. Daarnaast heeft de Europese Commissie tijdens het **diversenpunt een overzicht van internationale initiatieven in het digitale domein** gegeven.

⁴ Kamerstukken II 2024/25, 36 600 VII, nr. 65

Hongarije heeft tijdens het **diversenpunt evenementen georganiseerd door het Hongaars voorzitterschap** teruggeblikt op de evenementen en activiteiten die ze hebben ontplooid tijdens hun EU-voorzitterschap het afgelopen half jaar. Het inkomend Pools EU-voorzitterschap heeft tijdens het **Diversenpunt voorzitterschapsprogramma Polen januari-juni 2025** een overzicht gegeven van hun prioriteiten en geplande evenementen tijdens hun voorzitterschap. Het thema cybersecurity is hun topprioriteit en dit zal ook het thema zijn van de informele telecomraad van 4 maart. Verder willen de Polen onder andere een conferentie over ENISA certificering organiseren.

Bij het **diversenpunt recente ontwikkelingen in de International Telecommunications Union (ITU)** en het **Diversenpunt World Telecommunication Standardization Assembly (WTSA) 2024** hebben de plaatsvervangend secretaris-generaal en de Commissie een update gegeven over recente ontwikkelingen binnen de ITU en de WTSA. De Commissie heeft daarbij aangegeven tevreden te zijn met de uitkomsten van de WTSA. In de Geannoteerde Agenda⁵ heb ik uw Kamer geïnformeerd over de uitkomst van de WTSA.

Oostenrijk heeft bij het **diversenpunt over digitale vaardigheden** een presentatie gegeven over het raamwerk voor digitale vaardigheden wat zij hebben ontwikkeld. Dit raamwerk kan Europese beleidsmakers helpen in hun beslissingen om de digitale vaardigheden van Europese burgers te versterken.

⁵ Kamerstuk 21 501-33, nr. 1096: Geannoteerde Agenda Telecomraad 6 december 2024.